

A járdáktól a kereskedelemig

Sokoldalú közsegfejlesztési munka Sándorfalván

A megnövekedett átutazó és helyi forgalom, a növekvő népszaporulat, a nagyváros közelsége ösztönző erő Sándorfalva fejlesztésére, kommunális ellátottságának, kereskedelmi és szolgáltató-hálózatának bővítésére. Dr. Ocsai József tanácselnöktől közsegfejlesztési terveiről kértünk tájékoztatást.

A tanács és a nagyközségben működő ipari és mezőgazdasági szövetkezetek fejlesztési tervei szorosan összefonódnak a lakosság felajánlásaival. Szinte valamennyi, közelmúltban épült és megvalósuló beruházás létrejöttének alapja a sándorfalvi közsegszeretettel jelző társadalmi munkafelajánlás volt. A községünk csatlakozott a kongresszusi és a felszabadulási évforduló tiszteletére meghirdetett munkaversenyhez. A termelőszövetkezetben, a HÖDGEP gyáregységében, a házipari és a járási ipari szövetkezetben dolgozó 36 szocialista brigád két kommunista szombat keresetét ajánlotta fel tornaterem építéséhez.

Tanácsai hozzájárulással és társadalmi felajánlással korszerűsítik az elavult művelődési házat is. A fiatalok bontották fel a régi hajópadlót, a nagyközség szobafestő kisleányai segítenek a belső munkáknál. A korszerűsítést azonban nem tudták a nyáron befejezni, mert nem kaptak megfelelő méretű gerendákat. Ha ez a gond megoldódik, a fiatalok és idősök szórakozási lehetőségei helyben megoldódnak.

A kereskedelmi ellátás az ABC-áruház megnyitásával sem lett kielégítő. Elsősorban a zöldségfélék, a tejtermékek, a háztartási-vegyi-áruk kínálatának bővítését, a

tűzelőlejár-ellátás tárolási gondjait kell mielőbb megoldaniuk. Nagyobb vásárlásait Szegeden bonyolítják le a sándorfalviak, ott nagyobb a választék.

Nagyméretű járdaépítésbe fogtak: 79 kilométer hosszúságú gyalogútból húsz kilométer már elkészült. Az elmúlt héten adták át az új árterzi kútát, a 600 ezer forintos beruházás a tartalékút szerepét látja majd el, mert a száraz, meleg hónapokban gyakran volt vízhiány a községben. Az új kút vizét azonban mindaddig nem köthetik be a hálózatba, amíg az Országos Vízkutató

és Fűró Vállalat júliusban vett vízminőségvizsgálati eredménye meg nem érkezik. Három hónap óta sürgetik.

A község ipari szolgáltató hálózatának működése megfelelő. Számolni kell azonban az igények növekedésével, ezért új szolgáltató ház létrehozását tervezik. A következő ötéves terv feladata lesz a község út- és csatornarendszerének javítása, az elektromos hálózat továbbépítése, a családi és célcsoportos lakóházépítkezés támogatása.

P. K.

Megalakult a Csongrád megyei munkajogi bizottság

A munkaviszonnyal, a munkavégzéssel összefüggő, a vállalat és a dolgozók között felmerülő viták helyes és megnyugtató eldöntéséhez lényeges társadalmi és egyéni érdek fűződik. Az elmúlt évek gyakorlata alapján a vállalat és a dolgozók között felmerült munkajogi viták elsődlegesen a munkajogi döntőbizottság bírálja el. A Csongrád megyében működő döntőbizottságok többsége jó munkát végez, betölti feladatát.

A munkajogi panaszok jelentős hányada másodfokon a munkajogi bíróság elé kerül. Ezek a fellebbezések nem tartoznak az egyszerűbb, a könnyű elbírálást igénylő ügyek közé, hanem — mint

a tapasztalat igazolja — alaposabb jogi felkészültséget, nagy gyakorlatot és körültekintőbb érdekegyeztetést kívánnak az elbíráló szervtől.

1973. január 1-től jelentősen módosultak a munkajogi viták elintézésének szabályai, a rendezés gyakorlata. Ez elsősorban abban mutatkozik meg, hogy a vitákat első fokon eldöntő munkajogi döntőbizottságok a vállalatoknál működnek továbbra is, másrészt a másodfokon eljáró szervek széles körű érdemi megváltoztatási joga, illetve kötelezettsége a Pp. 357. § 1. bekezdése szerint új tartalmat kapott és kiegészült.

A közel két év gyakorlata szerint a fentiekben túl fokozott igény jelentkezett a

Magyar-szovjet könnyűipari tárgyalások

Jegyzőkönyv aláírásával befejeződtek Budapesten a magyar-szovjet könnyűipari együttműködési állandó munkacsoport tanácskozásai. A tárgyalásokon — amelyeken a delegációkat J. F. Kondratykov miniszterhelyettes és Földi László államtitkár vezette — megvizsgálták, hogyan alakult 1974-ben a műszaki-tudományos együttműködés, és előkészítették az 1976—1980. közötti együttműködés programját is.

A delegációk tájékoztatták egymást a vállalatok közötti közvetlen együttműködésről.

A szovjet küldöttség, amely itt-tartózkodása során több üzemet is felkeresett, szombaton elutazott Budapestre.

A törvény — törvényt kíván

Két téma szerepelt az országgyűlés napirendjén: a külkereskedelemtől szóló törvényjavaslat megtárgyalása, és a három esztendővel ezelőtt hozott tanács-törvénnyel kapcsolatos „élettapasztalatok” megvitatása. Látszólag mindkettő — a vadonatúj, meg a valóra váltásának kezdetét élő törvények egyaránt — többé-kevésbé szakkérdéseket taglal, amelyek a társadalomnak csak szűkebb körét érdeklik. A lényegét tekintve azonban mind a külkereskedelmi tevékenység, mind a tanács munka erősen kihat mindennapi életünkre, és joggal kelt széles körű érdeklődést.

Allításunkat ezúttal a külkereskedelemmel kapcsolatban kívánjuk alátámasztani, nem csupán azért, mert ezt szabályozza a mostani ülésszakon megalkotott új törvény, hanem mert tapasztalatunk szerint az ország külgazdasága sokkal gyorsabb ütemben fejlődik és gazdagodik új formákban, mint arról a közvélemény tájékozott lehetne. Nem arról van szó, mint ha még ma is — a nemzetközi kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat, az integráció gyors fejlődésének korában — sokan akadnának, akik kétségbe vonják az áru kivitel és az árubehozatal növelésének szükségességét, de az valószínű, hogy nem kevesen lehetnek, akik hazánk valóban intenzív külkereskedelmi tevékenységét nem a valódi jelentősége szerint ítélik meg.

Pedig a külkereskedelemnek kiemelkedően fontos szerepe van a magyar népgazdaságban. Mint Huszár István miniszterelnök-helyettes megállapította: kivitelünk értéke jelenleg nemzeti jövedelmünknek 40 százaléka, de várható, hogy ez az arány a következő évtizedben megközelíti, vagy eléri az 50 százalékot. Erre lehet következtetni abból is, hogy jelenleg a nemzeti jövedelem minden százszázalékos növelése a külkereskedelmi forgalom másfél százalékos bővítését igényli.

Az okokat valahá „tankönyvi” adatokkal magyaráztuk. Manapság azonban, amikor újság és televízió ontja az olajról, más energiaforrásokról, nyersanyagokról, nemkülönben a készáruk piacáról az értesüléseket a tőkés világból és a szocialista országokból, valóban az élet válik tanítómesterré. Az a tény — a külkereskedelmi miniszter szavaival —, hogy nyersanyagban és energiahordozókban nagy mennyiségű behozatalra szorulunk, továbbá, hogy belső piacaink, beruházási, kutatási erőforrásaink korlátozottak, arra készítetnek bennünket, hogy maradéktalanul bekapcsolódjunk a nemzetközi munkamegosztásba, és kellő rugalmassággal kihasználjuk annak előnyeit.

Helyzetünkben és elveinkben adódik, hogy nemzetközi gazdasági kapcsolataink elsősorban a KGST-országokkal, közöttük mindenekelőtt a Szovjetunióval kötnek össze bennünket, és erősödnek a továbbiakban is, de mind jelentősebb külgazdasági szálak fűzik országunkat a fejlődő országokhoz, és a kölcsönös előnyök elve alapján bővül gazdasági összeköttetésünk a fejlett tőkés országokkal is.

Az a tény azonban — más oldalról közelítve a kérdést —, hogy nálunk minden negyedik dolgozó közvetlenül olyan árut termel, amelyet külföldön értékesítünk, és közvetve szinte minden dolgozó ember életét, munkáját érinti a külkereskedelmi tevékenysége, nem kevésbé elgondolkodtató. Ehhez viszonyítva ugyanis még nem kellően általános az az „export érdekeltségű” álláspont, amelyet Radnóti László Somogy megyei képviselő fejtett ki az országgyűlésen. Olyan esetekről beszélt, amelyekben a kivitel kisebb-nagyobb zökkenőket okoz a belföldi ellátásban, ha nem gondoskodnak időben megfelelő behozatalról. Mert amennyiben lehetséges — hangsúlyozta —, megfelelő importtal kell lehetővé tenni, hogy megőrizzük a feltehetőleg értékes exportpiacot, és nem fordítva, leépítve a kivitel, hosszú időre vagy végleg elveszíteni a visszaszerzés lehetőségét. A helyes megoldást természetesen esete válogatja, de mindenképpen okos dolog elsőrendűen ilyen irányban tájékozódni.

A minden negyedik dolgozót, sőt végeredményben mindenkit érintő „exportérdekeltség” azonban másra is figyelmeztet. Arra nevezetesen, hogy végül is csaknem mindenkinek része van abban, vajon kivitelre szánt áruinkat milyen színvonalon, milyen minőségben állítjuk elő, és persze, köze is van hozzá, nemcsak mert a minőségtől erősen függ az ügylet hasznossága, hanem mert e cikkek jó részét hazai piacra is termeljük, magunk is vásároljuk, fogyasztjuk. A színvonalas export tehát ilyen értelemben is fellendíti a hazai választékot, minőséget.

Hajózni muszáj! — vallották a régi rómaiak. Amennyire áruk szállítására értékék ezt — és feltehetőleg arra is — a gazdasági fejlődés és törvényének hatálya kiterjedett, ma már érvényes az egész világára; nagyra, kicsinyre egyaránt sőt, az utóbbira különösen. Olyannyira, hogy a „törvény” — tételes törvényt kíván.

B. J.

Az ifjúsági mozgalom veteránjai

1968. május elsőjén, egy öt-
felé ágazó hatalmas újszegedi
tölgyfa alatt öt mesterinas
beszélgetett. Mi lehetett e
fiatal fiúk beszédtemája? A
kegyetlenül mostoha munka-
körülmények, a fiatalok el-
viselhetetlen sorsa, a 12—14
órás munkaidő, a rossz bá-
nasmód, a nélkülözések. Ifj.
Kovács Péter kárpitosinas
mondta ki a szegedi ifjúsági
mozgalom születését jelentő
javaslatot: Ha sorsunkon vál-
toztatni akarunk, szerveked-
nünk kell! Ez az ötágú tölgy-
fa a szegedi ifjúsági mozga-
lom bölcsőhelye. Ennek az öt
munkásfiatalnak szavára in-
dult meg Szegeden az ifjú-
munkások általános jellegű
szocialista mozgalma, a Szoci-
áldemokrata Párt égisze
alatt. Néhány évvel később,
1914. május elsőjén már a
felhőt munkások sorában
meneteltek az ifjú proletá-
rok az óriási méretű, forrad-
almi tüntetésre nőtt menet-
ben. Ott ment az első sorok-
ban, a fiatalokkal kart kar-
ba öltve, forradalmi jelsza-
vakat kiáltva a költő Juhász
Gyula is...

Az öt mesterinas egyike, a
most 87 esztendő Katona
István, volt asztalossegéd ott
ült pénteken délután a vete-
rán—KISZ-es találkozó elnö-
ki asztalánál a szegedi Ifjú-
sági Házban. Élő tanúja és
teremtő részese annak a moz-
galomnak, melynek sejtjéből
az ifjúkommunisták mai szö-
vettsége, a KISZ is kinőtt.
Felszólalásában életéről, har-
cairól beszélt. Huszonkét éve-
sen került az első világhá-
ború orosz frontjára. A fog-
ságban Gyóni Gézával rabos-

kodott együtt, s amikor győ-
zött a Nagy Októberi Szocia-
lista Forradalom, orosz föl-
dön is a proletárok győzel-
méért, hazájáért harcolt Bu-
gyonnij legendás hírv lovas
hadserégében. Büszkén ko-
torta elő kabátja belső zse-
béből a cirill betűkkel ékes,
vörös kötésű igazolványt, a
Szovjetunió Legfelsőbb Ta-
nácsának elismerését, a „Har-
ci Erdeméért” kitüntetését.
Hetvenkét évvel ezelőtt je-
gyezte el magát, suhancként
a munkásmozgalommal, az
eszmével, melyhez mindig hű
maradt. Ma is tevékeny tag-
ja a pártnak, a szakszerve-
zetnek. Arra vagyok a leg-
büszkébb — mondta —, hogy
nem harcoltunk hiába, min-
den, amiért küzdöttünk, íme,
valóra vált.

A találkozón ott ül mel-
lette egy megtört öregember,
Varga János, a hajdani
„ötök” másik élő tagja, aki
szintén elmondta élete tör-
ténétét.

A mozgalom új szakaszát
idézte Pusztaí (Pipicz) Jó-
zsef, aki a húszas évek ne-
héz körülményei között csat-
lakozott az ifjúkommunisták
mozgalmához.

1920 január elején vettem
át a szocialista ifjúmunkás
csoport vezetését. Ekkor
kétszáznyolcvan név szere-
pelt a tagnyilvántartóban, de
mindössze 18-an voltak ál-
landó, aktív tagjai a cso-
portnak. Sokan alig léptek
be köznök, rövid idő után
elmaradoztak a Maros utcai
Munkásokthonból. 1921. má-
jus elsőjére szívesen emlék-
szem. Az újszegedi ligetben
a rendőrség éberségét ki-

játszva szavaltam el Ady
Endre Csillagok csillaga cí-
mű költeményét. Akkor, ami-
kor a reakció a parlament-
ben megszavaztatta a törvé-
nyen kívül helyezés törvény-
cikkét.

Csak néhány gondolat, né-
hány epizód, néhány arc ar-
ról a találkozóról, melyen
fiatal kommunisták előtt em-
lékeztek régi idők tanúi, a
munkásmozgalom veteránjai.
A 24 idős veterán élete te-
lisztele tapasztalattal, példá-
val, ma is megfelfelfelendő ta-
nulással. Emlékeik, harcuk
számunkra már történelem.

T. L.

Az új hús-üzemben

A szegedi vágóhíd terüle-
tén épült új húszüzem hatal-
mas darálói egy-egy vagon
húst örölnék meg egy-egy
múszak alatt, a füstölő-főző
szekrények egyszerre 30 má-
zsa hentesárut fogadnak be.
A felvételiúton látható virs-
ligyártó vonalon 3 mázsa
virslit készíthet el egyetlen
óra alatt.

